

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 24 лютого 2017 року

м. Хмельницький

№11-р/к

справа №02-06/71-16

Про визнання вчинення порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - адміністративна колегія Відділення) розглянула матеріали справи №02-06/71-16 відносно виконавчого комітету Волочиської міської ради об'єднаної територіальної громади (вул. Незалежності, 88, м. Волочиськ, 31200, код ЄДРПОУ 35927174) (надалі – Виконавчий комітет, ВК Волочиської МР) та подання з попередніми висновками Першого відділу досліджень та розслідувань Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) від 09.02.2017 №08/20-п.,

ВСТАНОВИЛА:

Відповідно до щоквартального плану – графіку проведення перевірок органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які підлягають перевірці додержання законодавства про захист економічної конкуренції в 2016 році, затвердженого головою Антимонопольного комітету України 23 грудня 2015 року та наказу голови Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 23.09.2016 року №20 комісією службовців відділення проведена планова перевірка додержання законодавства про захист економічної конкуренції ВК Волочиською МР.

В під час проведення перевірки в діях ВК Волочиської МР було виявлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

У зв'язку з чим, розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 23 грудня 2016 року №77-рп/к було розпочато розгляд справи №02-06/71-16 відносно ВК Волочиської МР.

Під час розгляду справи з'ясовано, що ВК Волочиської МР утворений відповідно до Конституції України та Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" та в своїй діяльності керується Конституцією України та чинним законодавством України.

Відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" Волочиська міська рада та її виконавчий комітет в межах своєї компетенції самостійно вирішують питання місцевого значення, виходячи із інтересів громадян, які проживають на території м. Волочиськ, та державних інтересів, проводить у життя рішення вищестоящих органів державної влади, забезпечує дотримання законності та правопорядку.

Волочиська міська рада та її виконавчий комітет є правомочними розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворюваних ними органів.

Згідно статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, в частині власних повноважень, належить зокрема організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі. Серед делегованих повноважень, окрім іншого, визначено: здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, транспорту, зв'язку, за технічним станом, використанням та утриманням інших об'єктів нерухомого майна усіх форм власності, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; прийняття рішень про скасування даного ними дозволу на експлуатацію об'єктів у разі порушення нормативно-правових актів з охорони праці, екологічних, санітарних правил, інших вимог законодавства; встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності.

Статтею 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що предметом регулювання цього Закону є правовідносини, що виникають між виробниками, виконавцями, споживачами у процесі створення, надання та споживання житлово-комунальних послуг. Суб'єктами цього Закону є органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, власники, виробники, виконавці та споживачі житлово-комунальних послуг.

Статтею 21 Закону України «Про відходи» передбачено, що органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують: організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів.

Згідно статті 17 Закону України «Про відходи» передбачено, що суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами укладають договори з юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів.

Статтею 15 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначено, що місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом.

Тобто, ВК Волочиської МР в межах своєї компетенції має право надавати згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій, здійснювати контроль за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами торгівлі, громадського харчування та організувати збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників.

В ході проведення перевірки виявлено, що протягом 2015 року виконавчим комітетом Волочиської міської ради було прийнято рішення:

- від 23.04.20105 №138 та від 30.06.2015 №212 «Про надання дозволу ФОП Сало Б. О. для здійснення торгівлі» (пиво та прохолодні напої), від 24.12.2015 №410 «Про надання дозволу ФОП Годованець Л. С. На відкриття торгової точки в орендованому приміщенні

по вул. Копачівській №1/1», від 28.05.2015 №166 «Про надання дозволу ДП «Молодість» на розміщення цирку – шапіто на льоду «Гранд» на території м. Волочиськ». Одним із пунктів цих рішень зобов'язано суб'єктів господарювання яким надавався дозвіл заключити угоду з КП ЖЕК на вивезення сміття.

- від 27.01.2015 №19 та від 25.02.2016 №45 «Про надання дозволу ФОП Курдибасі І. Т. для здійснення літньої торгівлі» (пиво та прохолодні напої). Пунктом 3 цього рішення рекомендовано ФОП Курдибасі І. Т. також заключити угоду з КП ЖЕК на вивезення сміття та додатково встановити належний біотуалет.

- від 27.08.2015 №259 «Про надання дозволу ДП «Дирекція пересувних циркових колективів України» на розміщення цирку-шапіто «Орбіта» на території м. Волочиськ». Пунктом 3 цього рішення передбачено укласти договір пайової участі в отримання об'єкту благоустрою з ВКП ЖЕК.

- від 09.11.2015 №347 «Про надання дозволу на проведення ярмарки – розпродажу сільськогосподарської продукції ТОВ «Волочиськ-арго», від 26.02.2015 №50 «Про надання дозволу на здійснення тимчасової торгівлі квітами гр. Барвінському О. П.», від 26.02.2015 №51 «Про надання дозволу на здійснення тимчасової торгівлі квітами гр. Ільковичу А. М.» від 26.02.2015 №52 «Про надання дозволу на здійснення тимчасової торгівлі квітами гр. Зінькевич Т. А.». У цих рішеннях пункт про необхідність укладання угоди з КП ЖЕК на вивезення сміття та або про інші додаткові витрати при отриманні дозволу на здійснення на розміщення об'єктів торгівлі були відсутні.

В свою чергу протягом поточного періоду 2016 року ВК Волочиської ОТГ було прийнято рішення:

- від 25.02.2016 №46 «Про надання дозволу на здійснення тимчасової торгівлі квітами гр. Кравченку М. І.». Пунктом 3 цього рішення зобов'язано сплатити разовий платіж пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою 100 гривень за одну добу.

- від 10.03.2016 №78 «Про зміну функціонального призначення 2-х зблокованих без фундаментальних стаціонарних тимчасових споруд ДП ПАТ «Оболонь» Красиївське» (під магазин – кафетерій для продажу алкогольних напоїв). Пунктом 3 передбачено власнику укласти додаткову угоду про пайову участь для користування територією благоустрою з ВКП ЖЕК на суму 2022 грн. 91 коп., згідно розрахунку вказаного Додатку 1 до цього рішення.

Тобто, згідно цих рішень про надання дозволів для здійснення діяльності (тимчасова (сезонна) торгівля, надання послуг) одним суб'єктам господарювання встановлювалися додаткові зобов'язання (укласти договір на вивіз сміття, встановити належний біотуалет, укласти договір пайової участі), а іншим ні.

У відповідь на акт перевірки від 28.11.2016 №2914 ВК Волочиської МР надав свої зауваження, та зокрема повідомив, що при наданні суб'єктам господарювання дозволу для надання послуг організації відпочинку та розваг керуються чинним законодавством та рядом рішень ВК Волочиської МР, які стосуються цих питань, де зазначено про необхідність забезпечення вивезення сміття, бруду, будь-яких відходів, опалого листя на відведеній для цього ділянці або діючі сміттєзвалища та про те, що вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів. Окрім того, Волочиською МР також наголошено, що право укладення договорів щодо пайової участі в утриманні об'єктів благоустрою та визначення її розміру також передбачено чинним законодавством.

Дані зауваження не можуть бути взяті до уваги з наступних причин.

Підпунктом 5.2.4. Правил благоустрою, санітарного утримання територій, забезпечення чистоти й порядку на території Волочиської об'єднаної територіальної громади, затверджених рішенням сесії від 25.03.2016 №4-6/2016, передбачено, що власники тимчасових об'єктів обслуговування населення, зокрема, зобов'язані укласти договір на вивіз ТПВ та встановити у необхідній кількості туалети та виконувати їх

обслуговування (власники, орендарі кафе, літніх кафе, ринків), проте згадані по тексту рішення ВК Волочиської МР були прийняті до затвердження цих правил.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товару на ринку.

Слід відмітити, що при наданні дозволу на здійснення певного (однорідного) виду діяльності (тимчасова торгівля, надання послуг тощо) ВК Волочиської МР мав би застосовуватися єдиний підхід до усіх, а саме, якщо є така необхідність та вона не суперечить чинному законодавству, обов'язок укласти угоди на вивезення твердих побутових відходів та/або нести інші додаткові витрати має бути покладений на усіх суб'єктів господарювання яким надавалися такі дозволи.

При цьому чітко доведення у рішеннях про отримання дозволу на діяльність із яким суб'єктом господарювання необхідно укласти договір на вивезення сміття порушує одну із базових передумов конкуренції – самостійність, оскільки суб'єкти господарювання мають право обирати та можуть самостійно здійснювати вивезення сміття або шляхом укладення договору на вивезення сміття із іншим спеціалізованим підприємством або суб'єктом господарювання який має право надавати такі послуги. Із цього випливає, що свобода укладання договорів є необхідною умовою самостійності суб'єктів господарювання. Крім того, примушення суб'єктів господарювання до пріоритетного укладання договорів штучно створює конкурентні переваги для того суб'єкта господарювання, з яким орган місцевого самоврядування примушує інших суб'єктів укладати договори.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнаються встановлення не передбаченого законами України обмеження самостійності підприємств.

Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Таким чином дії ВК Волочиської МР, які полягали у зобов'язуванні окремих суб'єктів господарювання укладати договора на вивезення твердих побутових відходів з конкретно визначеним суб'єктом господарювання або нести інші додаткові витрати (встановити біотуалет, укласти договір пайової участі, тощо) при наданні дозволу на здійснення на розміщення об'єктів тимчасової торгівлі та надання послуг є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

Виконавчому комітету, було надіслано подання з попередніми висновками у справі №03-08/71-16 від 09.02.2017 №08/20-п з яким він був ознайомлений належним чином.

У відповідь на подання з попередніми висновками ВК Волочиської МР зауважень та пропозицій не надав.

Розглянувши матеріали справи, подання з попередніми висновками у їх сукупності, адміністративна колегія Відділення дійшла до висновку, що поданні матеріали є достатні, а наведені у поданні висновки обґрунтовані і доведені, що є підставою для прийняття рішення.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 за №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 року за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Відділення,

ВИРШИЛА:

Визнати дії Волочиської міської ради об'єднаної територіальної громади (вул. Незалежності, 88, м. Волочиськ, 31200, код ЄДРПОУ 35927174), які полягали у зобов'язуванні окремих суб'єктів господарювання укласти договора на вивезення твердих побутових відходів з конкретно визначеним суб'єктом господарювання або нести інші додаткові витрати (встановити біотуалет, укласти договір пайової участі, тощо) при наданні дозволу на здійснення на розміщення об'єктів тимчасової торгівлі та надання послуг порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України „Про захист економічної конкуренції” рішення органів комітету України може бути оскаржене до Господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії
голова відділення

В. Олуйко